

- Kent u nog een ander voorbeeld van een bijbels gerecht dat ergens naar verwijst? Wissel dit met elkaar uit.
- Kent u het uit eigen ervaring dat goede gesprekken juist bij de maaltijd plaatsvinden? Hoe komt dit volgens u? Tip: nodig weer eens vrienden – of juist niet-vrienden! – uit voor een lekkere maaltijd!
- Heeft u wel eens gevast? Zo ja, wat is volgens u de waarde van vasten? Zo nee, zou het iets zijn voor u om eens uit te proberen. Deel ervaringen met elkaar.

Marianne Karels, theologe binnen de Protestantse Kerk

Voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad kunt u een mailtje sturen naar: kio@pkn.nl

Voor een abonnement op *Open Deur*, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken kunt u contact opnemen met Boekencentrum uitgevers, tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl

Bij Open Deur nummer 3, maart 2011

In gesprek over: zuur, zout, bitter, zoet

Als je iets proeft, komen je herinneringen op gang; proeven roept direct emoties en ervaringen op. Smaken krijgen betekenis. Door dit nummer krijg je spontaan zin om te gaan koken of om gerechten die met zorg en aandacht zijn bereid, te gaan eten!

De smaak van bevrijding, pag. 2-3

Dit artikel gaat over de seider, de liturgische maaltijd, waarmee het Joodse paasfeest begint. Ieder die rond de seidertafel zit, moet zelf de bevrijding uit slavernij ondergaan, alsof hij/zij bij de Uittocht was.

- Is er iets in dit artikel wat u bijzonder aanspreekt en waarom? Deel dit met elkaar.
- Misschien is er iemand onder u die wel eens aan de seidertafel heeft aangezeten, of iemand die op een andere manier bekend is met deze Joodse liturgische maaltijd. Als u wilt, kunt u iets van uw ervaringen en beleving hiervan delen met de anderen.

Prikkelend en pijnlijk, pag. 4

Zuur prikkelt de tong en vitaliseert. Het kan echter ook ondergronds gaan borrelen en branden. Onopgeloste conflicten tussen mensen kunnen gaan verzuren en dat doet pijn.

- Kent u uit uw eigen leven een ervaring van een zuur klimaat tussen u en een ander, waarbij het zure veranderde in zoet door er eerlijk over te praten met elkaar? Wie wil, kan er iets over delen.
- Bedenk of er in uw leven (werk, familie/vriendenkring of kerk) onopgeloste conflicten zijn. Mogelijk heeft u zelf al stappen ondernomen om tot een oplossing te komen, mogelijk ook niet. *Schrijf voor uzelf op of u hier wat mee wilt doen en zo ja, hoe u dit wil aanpakken. Als u er niet wat mee wilt doen, bedenk dan hoe dit komt.*

Daar loopt me de gal van over, pag. 5

De schrijfster maakt zich er boos om dat mensen met weinig inkomen in een beschaafd land als Nederland de dupe worden van hogere eigen bijdragen, minder subsidies enz.

- Waar loopt uw gal van over?
- Om even op de spreekwoordentoe te blijven, hieronder een aantal spreekwoorden die met het themanummer te maken hebben. Kijk of u met elkaar achter de betekenis ervan kunt komen.
  - Door de zure appel heen bijten.
  - Honger maakt rauwe bonen zoet.
  - Zoete broodjes bakken.
  - Wat in het vat zit, verzuurt niet.
  - Met een korreltje zout nemen.

Het zout voor het leven, pag. 6

Een mooi Tsjechisch sprookje. Lees dit voor uzelf eens goed door; of hardop met elkaar.

- Bespreek met elkaar wat dit sprookje allemaal oproept aan gedachten en gevoelens.

Zout in de pap, pag. 7

Een goede acteur kent alle smaken van het leven. Acteur Peter Faber heeft veel op met de smaak van zout.

- Wat haalt u voor bemoedigends uit het artikel? Wissel dit uit met elkaar.

Blijven vragen, pag. 8 en 9

Bittere ervaringen smaken slecht. Ze liggen zwaar op de maag en zijn moeilijk te verteren. Het artikel laat aan de hand van het bijbelse verhaal over Job zien hoe het mogelijk is om bij veel tegenslagen niet vanuit verbittering te gaan leven.

- Bespreek met elkaar hoe Job met zijn bittere verlieservaringen omgaat.
- Wat kunt u van Job leren als u ook een bittere pil te slikken krijgt?

- Kunt u in uw eigen leven bij zware tegenslagen het lijntje met God openhouden? Hoe is dat voor u (moeilijk, makkelijk...)?

Troost-eten, pag. 10 en 11

In dit artikel laat Astrid Hart zien dat je in eten waarvoor je lang in de keuken moet staan, al je liefde kunt stoppen.

- Heeft u er zelf ervaring mee dat iemand een uitgebreide maaltijd voor u heeft klaargemaakt, waarin zorg, betrokkenheid, troost en vriendschap tot uiting kwam? Deel ervaringen met elkaar.
- Bedenk uw eigen gerecht waarmee u iemand die dat nodig heeft, echt blij kunt maken, waarmee u uw liefde en vriendschap voor die persoon kunt uiten. Nodig die persoon vervolgens uit!

Letters eten, pag. 12 en 13

Zowel de boekenwurm, het zilvervisje als de muis doen zich wel eens te goed aan het papier van boeken. Evenals mensen, die verslinden zelfs boeken.

- In de Bijbel komt het opeten van een boek zowel bij de profeet Ezechiël als in het bijbelboek Openbaring voor. Lees met elkaar het artikel en bespreek hoe je dit 'opeten' moet interpreteren.
- Het artikel noemt dat het boek dat gegeten wordt door een méns, bij uitstek beeldspraak is voor de oerchristelijke gedachte dat het woord mens wordt, ofwel: het woord dat vlees wordt (uit het Evangelie van Johannes). Wat wordt hier precies mee bedoeld en wat betekent dit voor u?

Bijbels culinair, pag. 14

Uit dit artikel wordt duidelijk dat eten voor 'kookdominee' Han Wilmink belangrijk is. 'Door samen te eten kun je in gesprek komen, maar door over het eten te spreken, kun je ook tot verdieping komen.'

- 'Via een bijbels gerecht kom je vrij makkelijk bij de Bijbel uit en de symboliek van bijbelse verhalen.' Wilmink noemt het beroemde voorbeeld van de linzensoep. Waar verwijst deze soep naar?